

INSOMNIA

Producció: Fundació Joan Miró

Dates: març- juny 2013

Comissariat: Neus Miró

El projecte expositiu *Insomnia* explora les complexes relacions que s'han desenvolupat entre l'art i cinema. La mostra aplega una sèrie d'artistes internacionals i reuneix obres des dels anys 60 fins als nostres dies.

El títol *Insomnia* prové d'un text escrit per Hollis Frampton, un dels artistes participants en el projecte. En un text del 1971 titulat "For a Metahistory of Film: Commonplace Notes and Hypothese" Frampton finalitza les seves reflexions dient "Film has finally attracted its own Muse. Her name is Insomnia" (El film ha aconseguit atreure finalment la seva pròpia musa. El seu nom és Insomnia.)

Walter Benjamin introdueix una important modificació en el discurs especulatiu entorn a la fotografia en l'àmbit de l'estètica; va substituir la qüestió de la seva possible pertinència a l'àmbit de l'art –Pot ser una fotografia considerada com una obra d'art?– per l'efecte, contribució i conseqüències que la seva adopció per part dels artistes va tenir en el territori de l'art. Les premisses teòriques de l'exposició INSOMNIA deriven d'una posició similar, i en aquest sentit, el projecte pretén explorar algunes de les conseqüències que l'adopció de la imatge en moviment ha introduït en l'àmbit de l'art. El projecte s'articula entorn a qüestions tals com quines tipologies de cinema s'han introduït en els espais d'art; quins aspectes del llenguatge i discurs fílmic han interessat i han estat desenvolupats pels artistes; quins aspectes del cinema s'han expandit en l'àmbit de l'art per ser un territori no tan subordinat a les exigències d'una indústria; quines relacions s'han establert entre imatge i text, imatge i temps, o entre imatge i espai; quins paràmetres temporals i espacials s'han modificat en els espais d'art i en relació al públic.

El recorregut de l'exposició està organitzat en quatre capítols i dues zones denominades de transició, i el visitant es trobarà amb fotografies, llibres, projeccions de diapositives, de cinema i de vídeo.

Capítols en l'exposició:

Fotografia vs. Fotograma.-

En aquestes primeres sales de l'exposició es podran veure una sèrie de treballs que estableixen possibles relacions entre la fotografia i el fotograma; entre imatge fixe i imatge en moviment, i les seves respectives relacions amb la possible construcció d'un relat.

Alguns dels artistes que es poden veure en aquesta secció tenen els seus referents en l'obra d'Eadweard Muybridge i Étienne-Jules Marey. Si bé en el cas de la fotografia de Muybridge l'estudi del moviment derivarà cap a una representació seqüencial i narrativa, l'aproximació de Marey comportarà una representació sintètica, abstracta i no lineal. Totes dues aproximacions seran objecte d'un renovat interès per part d'artistes dels anys 60 i 70.

Llum i projecció.-

La projecció de la imatge que comença a proliferar a mitjans del segle XIX introduirà nous paràmetres en la relació que s'estableix entre imatge i espectador: el sentit que es prioritzarà ja no serà tant el tacte, com era el cas en els nombrosos artífexs òptics pre-cinematogràfics com el phenakistoscope, el zootrope, el praxinoscope, etc. sinó la vista; l'escala de la imatge ja no s'estableix en relació al cos humà sinó en relació a l'arquitectura, a l'espai que l'acull; i en darrer terme es passa d'una experiència individual de la imatge a una col·lectiva.

Durant els anys 60 i 70 els artistes exploraran les possibilitats de la imatge projectada que juntament a l'aparició dels estudis de fenomenologia comportarà un nou règim de percepció e inclusió de l'espectador.

Les architectures del cinema.-

El terme "cinema" al·ludeix tant a un sistema de formes i llenguatges, com a un espai, un edifici que en la major part dels casos deriva de les construccions que acollien les obres de teatre en l'era moderna. L'adopció d'aquesta estructura tindrà una sèrie de conseqüències tant en relació als continguts com en relació a les possibilitats de la projecció. En aquest sentit, diversos artistes durant els anys 60 i 70 reprendran aquesta qüestió amb la finalitat de modificar les condicions de la projecció i la percepció del cinema.

El cinema infinit.-

Les noves càmeres de vídeo, d'edició i projectors que apareixen en els anys 90 portaran a un nombre significatiu d'artistes a explorar les possibilitats de la imatge en moviment, i en alguns casos re-actualitzaran plantejaments dels anys 60 i 70 amb nous objectius i resultats. Els artistes dels anys 90 i del segle XXI aborden la imatge en moviment introduint noves relacions amb la narració, amb els mitjans (molts d'ells tornen a utilitzar el 16mm) i amb l'espai expositiu que esdevé un element cabdal en l'articulació de l'obra.

ARTISTES*: Hollis Frampton, Jan Dibbets, Ed Ruscha, Andy Warhol, Morgan Fisher, Lis Rhodes, Peter Kubelka, Dan Graham, Derek Jarman, Ben Rivers, Mabel Palacín, Matthew Buckingham, Stan Douglas.

* Aquest llistat no és definitiu